

Abstrakt

Augustin Navrátil

Tato diplomová práce se zabývá osobností Augustina Navrátila (1928–2003), moravského katolického aktivisty z Lutopecen na Kroměřížsku. Navrátilovi dosud nebyla uceleně věnována žádná publikace, ačkoliv se jedná o autora největší petice požadující náboženskou a s ní rovněž spojenou občanskou svobodu v socialistickém Československu (1988, 600 000 signatářů). Jedná se tedy o první pokus biograficky postihnout postavu a motivace tohoto rolníka, hradlaře, lidoveckého politika, chartisty ale i manžela a otce devíti dětí od jeho narození, rodinného zázemí až po počátky a vrchol jeho společenského působení. V textu se budeme věnovat dvaadvaceti otevřeným dopisům, v nichž upozorňoval na nelegální jednání komunistické moci, rovněž jeho třem peticím (1978, 1985 a 1988) i samizdatovému časopisu *Křesťanské obzory*, který vydával se skupinou spolupracovníků od června 1988 až do července 1990. Za své aktivity nebyl jako většina českých disidentů odsouzen k pobytu ve vězení, ale musel nedobrovolně podstupovat psychiatrická vyšetření a následovná léčení. Diagnostikována mu byla tzv. *paranoia querulans*, v českém prostředí častá duševní nemoc bojovníků za spravedlnost. Nepředstavíme však jenom Navrátila, ale i okruh jeho nejbližších pomocníků a zmíníme se i celosvětové podpoře, jež se katolíkovi z Lutopecen dostalo.

Těžištěm této práce je předlistopadové období, k němuž existuje nejvíce pramenů i ohlasů. Cesty mnohých se také po sametové revoluci rozešly z časových i ideových důvodů a toto téma je dnes stále pro některé pamětníky bolestné. Navrátil byl však i nadále aktivním občanem, zmíníme se tedy okrajově o jeho dalších činnostech.

Mimo archiválií využíváme také možnosti oral history, jež nám přináší osobitý pohled na historii a její souvislosti. Ovšem s rizikem upravených vzpomínek, kterého se snažíme vyvarovat komparací s dalšími respondenty a historickými událostmi.

Klíčová slova

petice, samizdat, otevřený dopis, psychiatrické vyšetření, psychiatrický posudek, ústavní a ambulantní léčení